

Festa Major de Sant Sebastià

Rajadell

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Nucli Antic
Emplaçament	Al nucli antic de Rajadell, a la plaça de l'Església

Coordenades:

Latitud:	41.72781
Longitud:	1.70611
UTM Est (X):	392387
UTM Nord (Y):	4620365

Classificació

Número de fitxa	08178 - 207
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Manifestació festiva
Estil / època:	Contemporani
Segle	XVI-XXI
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Social
Titularitat	Pública
Autoria de la fitxa	F. Xavier Menéndez. OPC 2017-21
Data de registre de la fitxa:	dj., 16/04/2020 - 02:00

Descripció

Es la festa major petita, però es la més tradicional i antiga, i està dedicada a Sant Sebastià. Es celebra el tercer cap de setmana de gener. L'acte central es el diumenge al migdia. Actualment l'acte inclou la missa i la benedicció del pa, i després de missa, i per aquest ordre, es desenvolupa el ball de bastons, el Ball de la Coca i finalitza amb l'actuació dels Morterets, els trabucaires de

Rajadell. Després es sorteja la coca i s'anuncia l'elecció dels balladors del Ball de la Coca de l'any següent., Finalment té lloc l'acte de caritat amb la distribució dels panets beneïts per part dels dos balladors del Ball de la Coca i del full de Sant Sebastià.

Actualment és l'Associació Cultural Recreativa de Rajadell la que organitza la festa i la que reparteix el típic panet. Antigament s'encarregaven els hereus dels masos

Des de 1978 també es reparteixen uns fulls impresos sobre història local..

L'acte més emblemàtic es el Ball de la Coca (fitxa 208)

Observacions:

Anomenada la festa major petita de Rajadell

A la festa hi participen, modernament, els morterets. Els morterets són els trabucaires de Rajadell que a l'any 2002 es van incorporar com a secció al grup de Bastoners de Rajadell. Tot i la seva incorporació recent, els trabucaires sempre havien estat molt vinculats al folklore local del poble de Rajadell i actuaven sobretot per Pasqua (despertaven el veïnat i acompanyaven els caramellaires) i en les processons de Sant Isidre (patró dels pagesos) i de Corpus.

Els bastoners tenen una tradició més arrelada. Van néixer el 1858 i van desaparèixer el 1908. El 1949 es van reconstituir.

Història

Aquest culte a Sant Sebastià comença a Rajadell durant la primera meitat del segle XVI, i la festa tingué un augment significatiu de participació al poble l'any 1854 quan després d'un brot de pesta, o colera, van morir mes de 30 persones. Al segle XIX es va incorporar el ball de la coca dins la celebració

La festa és en honor a Sant Sebastià, protector de la pesta, com a conseqüència dels vots del poble fets en temps d'epidèmia al Sant. Els vots de poble eren formulats pels hereus de les masies, i per complir-los, cada any, i per torns, una masia passava a recollir el blat a la resta de masies, els pastava i en feia pa per a repartir-lo entre els mes pobres, com a acte de caritat, el dia de la festa. Inicialment, els encarregats de portar a bon terme la festa i de recollir el blat per elaborar els panets eren els hereus dels masos del terme. Ja no és així per que la major part dels masos estan deshabitats.

Segons Rafart, 1987: 219, es conserva el Llibre de sant Sebastià on s'apunava el nom dels dos administradors anuals de la Festa Major de San Sebastià (gener), que a vegades s'esmentaven com a fadrins, així com els comptes i despeses.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Festiu de la Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Rajadell (Redacció: Oriol Valls i Bernat Marquilles) (2017) Relats i Memòria de Rajadell.

Ajuntament de Rajadell, L'Arada Creativitat Social.

RAFAT i SELGA, Francesc. (1987) Capítol "Rajadell" a Història del Bages II. Parcir edicions. 1987 p. 203-220

AMADES, Joan (1952). (1950-1956)??? Costumari Català: el curs de l'any. Salvat Editores i Edicions 62, Barcelona

<http://www.alacarta.cat/gaudeix-la-festa/tall/el-ball-de-la-coca-de-raj...>